

Girls first

Jaarverslag 2016-2017

Plan Nederland

Inhoud

---

1. Voorwoord directie en Raad van Toezicht	3
2. Hier staat Plan Nederland voor	7
3. Dit heeft Plan Nederland bereikt	10
4. In contact	25
5. De organisatie	30
6. Risico's en onzekerheden managen	33
7. Governance	36
8. Maatschappelijke aspecten van ondernemen	38
9. Blik op 2018 en verder	40

Bijlagen

1. Jaarrekening	
2. Verantwoordingsverklaring Raad van Toezicht	
3. Plan International	

1. Voorwoord directie en Raad van Toezicht

Voorwoord directie

We hebben een mooi en goed jaar gehad bij Plan Nederland. We hebben veel kinderen en jongeren in ontwikkelingslanden, en in het bijzonder meisjes, kansen geboden om aan discriminatie en armoede te ontsnappen en aan hun toekomst te bouwen. Dat hebben we bereikt door de fantastische bijdragen van onze sponsors, stichtingen, bedrijven, overheid en internationale instituten zoals de EU en VN. Maar ook dankzij de inzet van onze toegewijde staf wereldwijd, in 52 ontwikkelingslanden én in Nederland. En dat mag wel eens gezegd worden. Door hun motivatie, toewijding en doorzettingsvermogen, iedere dag opnieuw, en de positieve team spirit weten we zowel in de programmalanden als in Nederland veel mensen te bereiken. En daar ben ik als directeur heel erg trots op.

Als ik terugdenk aan het afgelopen jaar dan denk ik natuurlijk aan meiden- en vrouwenvoetbal! De meiden van ons nationale elftal speelden tijdens de WEURO 2017 de sterren van de hemel. Heel Nederland zag hun talent. Duizenden jonge meisjes willen net zo goed worden als zij en melden zich aan bij clubs. Meisjesvoetbal wordt steeds belangrijker in Nederland en dat is mooi. Want door samen te sporten en deel uit te maken van een team, krijgen meisjes meer zelfvertrouwen.

Jaren geleden zag ik al de kracht van meisjesvoetbal. Ik deed voor mijn studie antropologie, in samenwerking met Plan International, onderzoek in een zeer afgelegen dorp in Colombia. Mijn tijd in dit dorp sloot ik af met een echte vrouwenvoetbalwedstrijd. De jonge vrouwen van het dorp tegen de vrouwelijke Plan-medewerkers uit de stad. Iedereen had er zin in, maar vlak voor de wedstrijd haakten stuk voor stuk bijna alle vrouwen uit het team af. Hoofdpijn, ongesteld of last van een blessure. Ik geloofde er niks van. Ze mochten waarschijnlijk niet van hun mannen... Het hele dorp was uitgelopen om te kijken, dus ik verving de jonge vrouwen door schoolmeiden die wel mochten spelen. De wedstrijd was een enorm succes! En wat gebeurde er in de rust? Alle vrouwen die hadden afgezegd wilden toch meespelen. Samen hadden ze besloten: we doen het gewoon! Toen zag ik voor het eerst de kracht van vrouwen- en meisjesvoetbal. En het verhaal wordt nog mooier. Jaren later bezocht ik het dorp weer. De vrouwen hadden zelf een voetbalteam opgericht, gespaard voor schoenen en shirts en speelden wedstrijden tegen vrouwen van andere dorpen. Wat een krachtige vrouwen!

En dat is precies waarom Plan afgelopen jaar het initiatief **La League** startte. La League gaat over empowerment van meisjes door voetbal. En dat blijkt succesvol. In Brazilië en Nicaragua worden tienerzwangerschappen en kindhuwelijken voorkomen door meisjesvoetbal. Veel meiden denken - onterecht - te kunnen ontsnappen aan armoede en geweld thuis door jong te trouwen. Met voetbal krijgen deze meiden een eigen doel in het leven. Omdat het voetballen wordt gecombineerd met seksuele voorlichting, denken veel meiden ook beter na over hun keuzes. Ten slotte zorgt de betrokkenheid van de vaders bij het voetbal ervoor dat de meiden zich sterk en krachtig voelen!

Het is mooi om te zien hoe steeds meer meisjes voor hun rechten opkomen. Maar helaas is ons werk in veel ontwikkelingslanden nog hard nodig. Dagelijks worden miljoenen meisjes achtergesteld, uitgebuit en gediscrimineerd. Alleen omdat zij meisjes zijn. Al jaren vraagt Plan met **Wereldmeisjesdag** aandacht voor

dit probleem. Na een intensieve lobby hebben we het in 2012 zelfs voor elkaar gekregen dat de Verenigde Naties 11 oktober hebben uitgeroepen tot Wereldmeisjesdag! Afgelopen jaar was onze Loud About Girls-campagne de hele dag te horen op Radio Veronica. De aftrap bestond uit een prachtig radio-optreden van ambassadeur Giovanca, Sabrina Starke, Elske DeWall en Krystl. Later die dag deden ze dit nog eens over op de treinstations van Amsterdam, Utrecht en Den Haag. Terwijl deze geweldige zangeressen heel Nederland lieten horen dat zij Loud About Girls zijn, werden in andere delen van het land belangrijke posities voor één dag overgenomen door meiden van de Girls Rights Watch. Zo deed Sophie een dag lang het werk van PvdA Tweede Kamerlid Roelof van Laar, was Wayra Managing Director Communications, Media & Technology bij Accenture en namen Daniëlle en Elise de redactie van One World over. Zo pleitten zij met deze take-over voor gelijke kansen voor meisjes en lieten symbolisch zien dat meisjes de wereld kunnen veranderen.

Een andere actie die veel indruk op me maakte was de **Giro555-actie 'Help slachtoffers hongersnood'**. Toen de hongersnood officieel werd uitgeroepen in Zuid-Sudan en ditzelfde lot dreigde voor landen als Nigeria, Ethiopië en Somalië, besloten Plan en de andere tien samenwerkende hulporganisaties de handen ineen te slaan. Nederland kwam massaal in actie en aan het einde van de dag was er al ruim 30 miljoen euro gedoneerd. Dit bedrag liep uiteindelijk zelfs nog op tot ruim 35 miljoen euro. We zijn het Nederlandse publiek enorm dankbaar! Met de ruim 2 miljoen euro die Plan Nederland hiervan ontvangt, zorgt Plan in Zuid-Sudan, Nigeria en Ethiopië voor voedselhulp, het bestrijden en behandelen van acute ondervoeding van jonge kinderen en moeders, en voor bijzondere aandacht voor adolescente meisjes die extra kwetsbaar zijn in noodsituaties, vooral voor (seksueel) geweld en om jong uitgehuwelijkt te worden.

Ik eindig dit voorwoord met een reis die ik niet snel zal vergeten. Eind mei vorig jaar bezocht ik in **Malawi** het **Yes I Do-programma** dat strijdt tegen kindhuwelijken, meisjesbesnijdenis en tienerzwangerschappen. Malawi is een vreedzaam land, maar de mensen zijn er onvoorstelbaar arm. In de pubertijd, en soms zelfs als ze nog maar negen of tien jaar oud zijn, worden meisjes en jongens hier officieel ingewijd in het volwassen worden. In theorie worden ze voorgelicht op het gebied van seksualiteit, in de praktijk leren meisjes vooral hoe ze hun toekomstige man seksueel moeten behagen. Ze worden gedwongen om met oudere mannen seks te hebben. Dit gruwelijke misbruik zorgt voor trauma's, ongewenste zwangerschappen en hiv/aids. Gelukkig zien we dat door het Yes I Do-programma steeds meer jongeren, ouders, leerkrachten en lokale leiders overtuigd raken van het feit dat deze meisjes beschermd moeten worden tegen dit misbruik en schadelijke tradities zoals kindhuwelijken. We hebben nog een lange weg te gaan, maar ieder meisje dat naar school gaat in plaats van jong te trouwen en moeder te worden, is een geweldige stap vooruit.

Verder in dit jaarverslag vind je de resultaten van ons werk in het afgelopen jaar. Het maakt me trots om te zien wat we bereikt hebben en het geeft heel veel energie om ons werk voort te zetten. Op naar nog meer meisjesvoetbal, take-overs en vooral nog veel meer meisjes in de schoolbanken!

Monique van 't Hek
Directeur Plan Nederland

Voorwoord Raad van Toezicht

“Dat meisjes hun eigen leven kunnen uitstippelen zou vanzelfsprekend moeten zijn”

In veel landen was het afgelopen jaar geen goed jaar voor kinderen en al helemaal niet voor meisjes. Hongersnood, oorlogen en natuurgeweld waren in veel ontwikkelingslanden bedreigend voor de gezondheid, de veiligheid en de toekomst van kinderen. In ‘gewone’ situaties zijn kwalijke tradities als kindhuwelijken en meisjesbesnijdenis en niet naar school kunnen gaan al desastreus voor een goede ontwikkeling, in conflictsituaties en bij rampen zijn (adolescente) meisjes extra kwetsbaar voor geweld en worden ze nog vaker op jonge leeftijd uitgehuwelijkt.

Plan Nederland heeft, dankzij de bijdragen van honderdduizend sponsors, de overheid, bedrijven en de Postcode Loterij gelukkig iets kunnen betekenen voor de kinderen die door rampen getroffen zijn, zoals de hongersnood in de Hoorn van Afrika, maar ook voor een betere positie van meisjes en jonge vrouwen in ontwikkelingslanden. Omdat we de diepe overtuiging hebben dat investeren in meisjes niet alleen het leven van de meisjes verbetert maar ook de meest effectieve impuls is voor hun directe omgeving en het land waar ze wonen.

De vanzelfsprekendheid dat onze dochters hun eigen leven kunnen uitstippelen zou een van de ultieme doelen kunnen zijn van wat we als Plan willen bereiken in ontwikkelingslanden. Ik realiseer me dat dit zeer ambitieus is, al was het maar omdat culturen vaak erg verschillen, en dat we die ook moeten respecteren. Echter, bepaalde gewoontes en tradities willen we als Plan wel degelijk bestrijden. Meisjes moeten bijvoorbeeld niet trouwen op hun 12e, meisjes mogen geen slachtoffer zijn van geweld en verkrachting. Meisjes en jonge vrouwen hebben net zo goed recht op een eigen toekomst als jongens.

Omdat de wereld sneller dan ooit verandert, heeft Plan International, waar wij een onderdeel van zijn, ervoor gekozen om de focus nog meer dan ze al deed op meisjes te leggen. Een belangrijke ambitie is dat meisjes allemaal naar school gaan en ook het middelbaar onderwijs afronden. En daarna begeleiden we ze naar een toekomst met vervolgstudies of naar een baan of eigen onderneming.

Dit kunnen we alleen doen met een goede organisatie, goede mensen in het veld en onder aan de streep: geld om dit te kunnen realiseren. Gelukkig krijgt Plan Nederland veel steun om haar werk te doen. De inkomsten zijn wederom gegroeid en dat betekent dat we nog meer kunnen doen.

Dit is mijn laatste jaar als voorzitter van de Raad van Toezicht van Plan Nederland. Helaas loopt mijn termijn van twee maal vier jaar als lid, waarvan 3,5 jaar als voorzitter, in februari 2018 af. Ik heb het als voorrecht ervaren een bijdrage te hebben mogen leveren aan deze prachtige organisatie.

Elsemieke Havenga
Voorzitter Raad van Toezicht

2. Hier staat Plan Nederland voor

2. Hier staat Plan Nederland voor

Visie

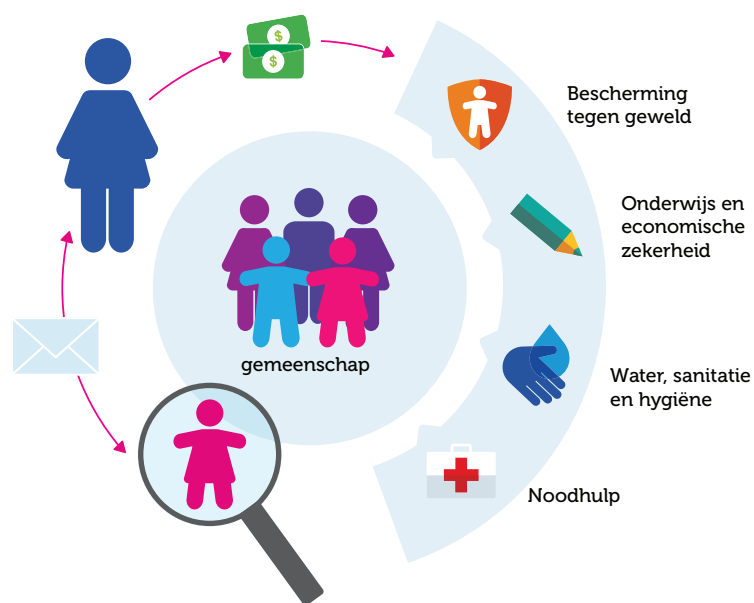
Plan Nederland wil een wereld waarin meisjes en jongens dezelfde kansen en rechten krijgen en zich volledig kunnen ontwikkelen; een wereld die de rechten en waardigheid van kinderen en jongeren respecteert.

Missie

Plan Nederland, onderdeel van Plan International, zet zich in voor een betere toekomst voor meisjes en jongens in ontwikkelingslanden door armoede duurzaam te bestrijden en de achtergestelde situatie van meisjes en jonge vrouwen op te heffen.

Strategie

Bij alle activiteiten van Plan Nederland staat het doel centraal om met kindgerichte, duurzame armoedebestrijding (Child Centered Community Development) zoveel mogelijk kinderen en jongeren in ontwikkelingslanden de kans te geven op een betere toekomst, met bijzondere aandacht voor meisjes. Plan pakt de oorzaken van armoede en ongelijkheid in samenhang en aan de basis aan, op meerdere terreinen tegelijk. Door een kind of een programma of project te steunen, steun je als sponsor de hele gemeenschap. Gendergelijkheid, participatie en duurzaamheid zijn geïntegreerd in alle programma's.

Het verhaal van Plan Nederland: Girls first

Wereldwijd worden meisjes en jonge vrouwen – dochters, moeders, zusjes – achtergesteld en gediscrimineerd. Terwijl juist opgeleide, zelfstandige vrouwen beter zorgen voor zichzelf en hun gezin en een meerwaarde zijn voor hun gemeenschap en hun land. Plan Nederland zet zich iedere dag in om meisjes en jonge vrouwen naar school te kunnen laten gaan. Ze te beschermen tegen geweld. Te zorgen dat ze kunnen leven zonder discriminatie. Dat ze een eerlijke kans krijgen om een eigen inkomen te verdienen. Met een helder oog voor de belangrijke rol die vaders, broers en andere mannen en jongens daarbij spelen. Zodat elk meisje kan uitgroeien tot een vrouw die het verschil maakt. Want dat is de sleutel tot het doorbreken van de cyclus van armoede. Daarom: Girls first.

3. Dit heeft Plan Nederland bereikt

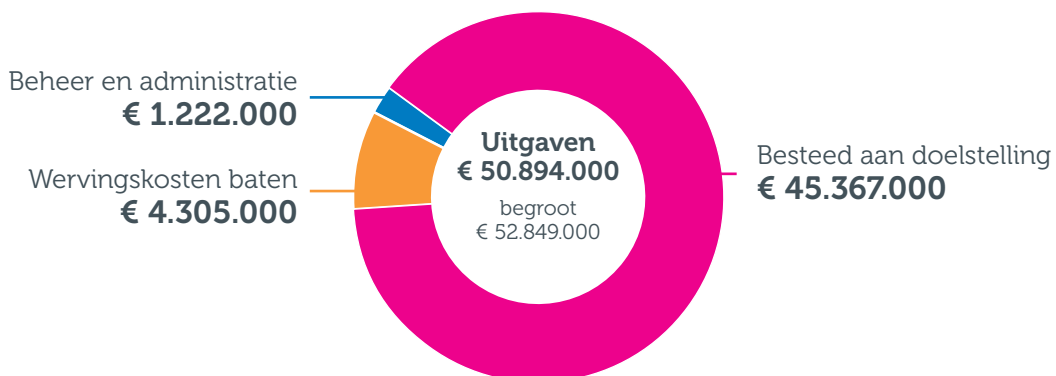
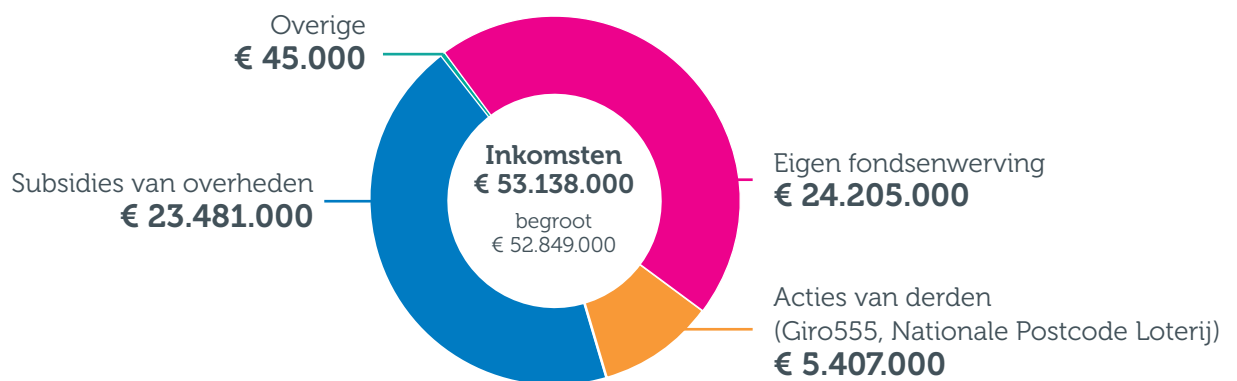

3. Dit heeft Plan Nederland bereikt

Om de impact en duurzaamheid van de steun aan meisjes zo groot mogelijk te maken, zijn voldoende fondsen nodig, maar ook deskundigheid, een stabiele inkomstenbasis, een goed netwerk en goede samenwerking met betrouwbare partners. Om voldoende fondsen te werven is een stevige sponsor- en donorbasis nodig, maar ook aantrekkelijke producten en vooral een goede reputatie en naamsbekendheid. Voor een goede reputatie en grote naamsbekendheid zijn een sterk merk, bewezen expertise, transparantie en aantoonbare resultaten nodig. Hieronder staat een overzicht van de doelen en resultaten van Plan Nederland op deze deelgebieden.

3.1. Financiële resultaten

3.1.1. Inkomsten en uitgaven

3.2. Resultaten Internationale Programma's

De langetermijndoelstelling van het cluster Internationale Programma's is het realiseren van empowerment voor meisjes en gendergelijkheid in de landen waar Plan werkt, met name in de veertien kernlanden. Hieronder een aantal hoogtepunten uit het verslagjaar:

Girls Advocacy Alliance (GAA) tegen geweld, voor economische kansen

Het Girls Advocacy Alliance (GAA)-programma dat Plan Nederland sinds 2016 uitvoert in samenwerking met Terre des Hommes, Defence for Children-ECPAT en het Ministerie van Buitenlandse Zaken wil dat beleidsmakers en beslissers op alle niveaus maatregelen nemen waarmee geweld (zoals kindhuwelijken en kinderhandel) wordt bestreden en meisjes en jonge vrouwen meer economische kansen krijgen. Het richt zich in zijn geheel op het beïnvloeden van overheden, bedrijven en traditionele leiders in Bangladesh, Ethiopië, de Filipijnen, Ghana, India, Kenia, Liberia, Nepal, Sierra Leone en Uganda, in Nederland zelf en in VN-verband. Het programma loopt tot en met 2020.

In het verslagjaar ondersteunde het GAA-programma initiatieven die activisten en lokale organisaties versterkten. Lokale organisaties in verschillende landen gingen in gesprek met traditionele en religieuze leiders om hen aan te sporen deze misstanden publiekelijk te veroordelen. Er zijn op lokaal niveau groepen van meisjes en jonge vrouwen opgericht en getraind die de situatie ter plekke monitoren. Overheden worden bijvoorbeeld geconfronteerd met actuele en accurate cijfers (bijvoorbeeld over het aantal meisjes dat voor hun 18e trouwt). De verschillende alliantie-organisaties stelden de problemen ook internationaal aan de kaak. Zo hebben de GAA-partners er mede aan bijgedragen dat de Afrikaanse Unie het afgelopen jaar lidstaten oproep om actieplannen in te dienen voor de bestrijding van kindhuwelijken en de versterking van leiderschapskwaliteiten van meisjes en jonge vrouwen.

In Ethiopië bijvoorbeeld zijn lokale comités (leerkrachten, politieagenten en gerechtelijke ambtenaren) beter gaan functioneren, waarmee zij tientallen kindhuwelijken konden voorkomen. In Malawi droegen jongeren met steun van Plan eraan bij dat het Constitutional Amendment on Age of the Child unaniem is aangenomen door het Parlement. Dit amendement verhoogt de minimumleeftijd van meisjes en jongens om te mogen trouwen definitief van 15 naar 18 jaar. De First Lady van Mozambique sprak tijdens haar bezoek aan Plan Nederland in mei 2017 de wens uit om samen te werken om kindhuwelijken uit te bannen in haar land. We hebben stappen gezet om samen met Plan Mozambique een tripartite Memorandum of Understanding te starten.

'Yes I Do' samen tegen meisjesbesnijdenis, kindhuwelijken en tienerzwangerschappen

De Yes I Do-Alliantie van Plan Nederland met Amref Flying Doctors, Choice for Youth and Sexuality, Koninklijk Instituut voor de Tropen, Rutgers en het Ministerie van Buitenlandse Zaken startte in 2016. De alliantie pakt de genderongelijkheid, armoede en de rechteloosheid van meisjes aan, die ten grondslag liggen aan het voortbestaan van kindhuwelijken, meisjesbesnijdenis en tienerzwangerschappen. De projecten worden uitgevoerd in Ethiopië, Indonesië, Kenia, Malawi, Mozambique, Pakistan en Zambia. Jongeren, ouders, leraren en gemeenschapsleiders worden bewust gemaakt van de negatieve consequenties van jong

trouwen en kinderen krijgen, met name voor meisjes. Meisjes trouwen vaak zeer jong, vanwege armoede en genderongelijkheid. Factoren die het meisjes moeilijk maken te protesteren. De Yes I Do-partners bevorderen daarom dat meisjes hun middelbare school afmaken en, mede daardoor, meer kansen krijgen om economisch zelfstandig te worden. Het programma voorziet meisjes en jongens van kennis op het gebied van seksuele en reproductieve gezondheid en rechten, zodat jongeren weten hoe ze zwangerschappen kunnen voorkomen. Jongeren leren ook om gezamenlijk hun stem te laten horen en op te komen voor hun rechten.

Down to Zero tegen seksuele uitbuiting

Plan Nederland werkt samen met Terre des Hommes (penvoerder), Defence for Children-ECPAT, Free a Girl, ICCO en het Ministerie van Buitenlandse Zaken in het Down-to-Zero-programma dat loopt van 2016 tot en met 2020. Het programma bestrijdt commerciële seksuele uitbuiting van kinderen en is gericht op het verbeteren van de positie van meisjes en jonge vrouwen door geweld tegen hen niet langer te accepteren. Plan Nederland werkt in drie landen, namelijk Brazilië, de Dominicaanse Republiek en Indonesië. De aanpak van het programma bevat onder meer:

- Het werken met peer-to-peer onderwijs, waarbij jongeren andere jongeren voorlichten.
- *Community based child protection mechanisms*: in gemeenschappen wordt gewerkt aan preventie, bewustwording rondom het probleem, het rapporteren van gevallen van seksuele uitbuiting en verwijzing naar de juiste zorginstanties.
- Het betrekken van traditionele en religieuze leiders om hun invloed te laten gelden. Als zij kinderen en ouders waarschuwen voor seksuele misstanden en gevallen rapporteren, heeft dat een groot effect.
- Samenwerking met hotels in de formele sector in Brazilië en de Dominicaanse Republiek om seksuele uitbuiting van jongeren tegen te gaan. Ook de informele toerismesector waaronder straatverkopers en beachbars wordt sinds het verslagjaar betrokken.
- Om online exploitatie van kinderen tegen te gaan is Plan Nederland onder anderen met Google Indonesië in gesprek. De toenemende uitbuiting van kinderen via de webcam is schrikbarend en vraagt om de medewerking van ouders, leerkrachten, leeftijdgenoten, maar ook van bedrijven die deze online omgevingen mogelijk maken en bedrijven die financiële transacties online faciliteren.

Youth Economic Solutions (YES) in Pakistan-jongeren en werk

In het Pakistaanse plattelandsdistrict Chakwal leven ongeveer 360.000 jongeren tussen de 15 en 29 jaar. De economie in het district is sterk afhankelijk van land- en mijnbouw (kolen). Zo'n 115.000 meisjes en 65.000 jongens zijn te laag opgeleid om formeel werk te vinden. Dit project had tot doel om tussen 1 januari 2016 en 31 december 2017 de sociaaleconomische situatie van 450 Pakistaanse jongeren (60% meisjes en vrouwen) te verbeteren en daarmee hun positie in de samenleving.

Veel jonge vrouwen gaan vroegtijdig van school en doen onbetaald werk op het land en in het huishouden. Ze blijven hierdoor afhankelijk van hun familie. In het kader van dit project krijgen jongeren trainingen die relevant zijn voor de lokale arbeidsmarkt, zowel in beroeps- en ondernemersvaardigheden als in sociale vaardigheden. Bovendien doordringt Plan lokale ondernemers van het belang van vrouwvriendelijke werkplekken en het aanbieden van fatsoenlijk werk aan vrouwen. Ook maakt Plan afspraken met hen om jonge-

ren stage te laten lopen bij lokale ondernemingen als onderdeel van de training. En ook de ouders worden bewust gemaakt van het belang om jongeren te stimuleren om sociaal en economisch bij te dragen. Plan mobiliseert bovendien jongens en mannen en overtuigt hen ervan dat meisjes en vrouwen gelijke kansen moeten krijgen. Dat alles draagt bij aan een blijvende verandering in de houding ten opzichte van jonge vrouwen.

Als pilot is in het kader van dit programma in Chakwal onder andere de *roze riksja-taxiservice* door Plan gelanceerd. Vaak worden meisjes en vrouwen in de regio lastiggevalen door opdringerige mannen, van schunnige opmerkingen tot fysiek geweld. Veel meisjes worden van school gehaald en vrouwen blijven thuis of gaan alleen de deur uit als er een man bij is. Dankzij de roze riksjataxis die door vrouwen worden bestuurd kunnen meisjes en vrouwen nu probleemloos naar school of naar hun werk. Bovendien verdienen de vrouwelijke bestuurders er een inkomen mee dat hen financieel onafhankelijker maakt. Een grote stap voor vrouwen in Pakistan.

Noodhulp via Giro555 voor Nepal en de Hoorn van Afrika

Met de opbrengsten van de actie Nederland Helpt Nepal van de SHO/Giro555 verleende Plan Nederland van mei 2015 tot april 2017 humanitaire hulp (in totaal ontving Plan Nederland €1.844.776). De projecten vonden plaats in de door de aardbeving zwaar getroffen districten Dolakha en Sindhupalchowk, en waren gericht op het uitdelen van levensreddende noodopvangkits (waaronder dekzeilen voor noodonderdak en dekens), het herstellen van beschadigde waterpunten en sanitaire voorzieningen en op kindbeschermingsprogramma's. Hierbij werden kindvriendelijke ruimten opgezet waar psychosociale hulp werd geboden. Ook werden er controleposten opgezet om kinderhandel tegen te gaan. Er waren weinig lokale implementatiepartners met voldoende technische kennis waardoor dit programma zich ook richtte op het opbouwen van capaciteit van lokale organisaties. Deze zijn nu beter voorbereid op een mogelijke nieuwe noodsituatie.

In maart 2017 deed Plan Nederland mee met de actie Slachtoffers Hongersnood, naar aanleiding van de hongersnood in Afrika en Jemen. Met de opbrengsten verstrekt Plan Nederland noodhulp in de vorm van contant geld aan hulpbehoevenden (waaronder vooral 'female headed households') in Zuid-Sudan, Nigeria en Ethiopië. Aangezien de openbare markten functioneren in de gebieden waar Plan werkt, is dit een effectieve manier om hulp te verlenen. Ook richt Plan zich op het tegengaan van ondervoeding van kinderen; zo wordt voedsel verstrekt op scholen. Binnen de noodhulpprogramma's richt Plan zich in het bijzonder op onderwijs en bescherming; vooral adolescente meisjes zijn in noodsituaties extra kwetsbaar voor geweld en worden ook sneller uitgehuwelijkt. De programma's lopen tot februari 2018.

Girls Rights Watch-jongerenlobby in Nederland

De Girls Rights Watch (GRW), een groep enthousiaste jongeren die voor Plan Nederland vrijwillig participeert in lobbyactiviteiten, liet zich in dit Nederlandse verkiezingsjaar ook niet onbetuigd. Zij gingen met diverse politieke jongerenpartijen in gesprek. Samen boden zij de gezamenlijke petitie "Jongeren luiden noodklok" aan de Tweede Kamercommissie voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking aan. Op Wereldmeisjesdag nam de GRW voor een dag verschillende belangrijke functies over: in de politiek met Tweede Kamerlid Van Laar (PvdA) en de EU Youth Commission, in de media met de online redactie van OneWorld en bij corporate partner Accenture. Met een ludieke actie vroeg de GRW aandacht voor het

rapport “Counting the Invisible”. In november 2016 verzorgde de GRW bij de gemeente Amsterdam en Young Global People een workshop waarbij de deelnemers zich bewust werden van de stereotypering die kleeft aan vrouwen in hoge posities.

3.2.1. Strategische pijlers Internationale Programma's

Om de hoofddoelstelling, gelijke rechten en kansen voor meisjes wereldwijd, te realiseren hebben wij drie strategische pijlers geformuleerd:

1. Inkomstendiversificatie
2. Specialisatie op doelgroep, thema's en landen
3. Kennismanagement en beïnvloeding

Ook hebben wij onderliggende doelen concreet gemaakt. Hieronder de resultaten daarvan in het verslagjaar.

	Totaal FY17 Werkelijk	Begroot	Vershil	Totaal FY16 Werkelijk
Impact programma's				
Percentage programma's met specifieke focus op empowerment van meisjes en jonger vrouwen	80%	75%	6,7%	82%
Percentage programma's (met start in verslagjaar) dat gender aware of gender transformative is	76,5%	90%	3,15%	-
Totaal aantal kinderen, jongeren en jonge mensen bereikt met programma's en aantal bereikte meisjes *	430.000 van wie 215.000 meisjes en jonge vrouwen)	1.100.000 van wie minimaal 660.000 meisjes en jonge vrouwen	Niet vergelijkbaar, zie *	1.227.000 van wie 800.000 meisjes en jonge vrouwen
Hoogte besteding ten behoeve van de doelstelling **	85,4%	89,4%	- 4,5%	91,3%

* Het aantal bereikte beneficiënten is lager dan in de planning omdat de definitie van 'bereikt' binnen Plan International is veranderd. Vroeger werden ook mensen geteld die via campagnes of communicatie bereikt waren met Plan boodschappen. Nu worden alleen de mensen geteld die direct als projectbeneficiënt of partner zijn bereikt. Daardoor is de groep bereikten kleiner geworden.

** Plan Nederland hanteert de norm van minimaal 80% besteding ten behoeve van de doelstelling. In het verslagjaar was het doel zelfs 89,4%. Door de gerealiseerde groei en het aangaan van contracten tegen het einde van het boekjaar is dit percentage iets lager uitgevallen dan begroot.

Resultaten inkomstendiversificatie

Het is een van de ambities van Plan Nederland om een gezonde bedrijfsvoering te hebben. De spreiding van inkomsten speelt daarbij een grote rol. De inkomsten van Plan Nederland zijn afkomstig van verschillende bronnen waardoor we een gezonde bedrijfsvoering hebben en niet afhankelijk zijn van één bepaalde sector.

Bijna de helft van de inkomsten (46% of wel € 24,2 miljoen) kwam in het verslagjaar uit eigen fondsenwerving. Een nagenoeg even groot deel (€ 23,5 miljoen) komt voort uit subsidies van overheden. Met een deel van die overheidssubsidies startte Plan Nederland in het verslagjaar onder meer met de programma's 'Addressing Root Causes' (ARC) en 'Vrede Vrouwen en Veiligheid'. Dankzij deze financiering kan Plan Nederland haar rol in instabiele gebieden bestendigen. Het Ministerie van Buitenlandse Zaken heeft bovendien financiering toegekend voor een groot programma op het gebied van Water, Sanitatie en Hygiëne (WASH) dat door het WASH SDG Consortium wordt uitgevoerd. De partners zijn WASH Alliance International (WAI, aangevoerd door Simavi, die ook penvoerder van deze alliantie is), SNV en Plan Nederland.

De lagere inkomsten uit de EU zijn tijdelijk. Twee lopende programma's zijn afgelopen en het komend jaar start een nieuw programma in Ethiopie. Het contracteringsproces duurde lager dan verwacht. Het nieuwe programma wordt gefinancierd met een subsidie uit het EU Trustfund voor de Hoorn van Afrika. Het programma start in verslagjaar 2017-2018.

De inkomsten van corporate partners (onderdeel van eigen fondsenwerving) vielen dit jaar tegen ten opzichte van de begroting. De verwachting is dat dit goedgemaakt wordt met extra fondsen in boekjaar 2017-2018. Er is veel tijd besteed aan het ontwikkelen van een omvangrijk nieuw programma in samenwerking met een corporate partner dat waarschijnlijk in de loop van verslagjaar 2017-2018 start.

Specialisatie op doelgroep, thema's en landen

Met de specialisatie op doelgroepen, thema's en landen streeft Plan Nederland naar grotere impact van de programma's op gelijke rechten en kansen voor meisjes en jonge vrouwen.

Plan Nederland heeft gekozen voor adolescente meisjes als primaire doelgroep voor haar programma's omdat het aantal jongeren in ontwikkelingslanden nog nooit zo groot is geweest, omdat van alle kinderen en jongeren adolescente meisjes het hardst getroffen worden door armoede en ongelijkheid en omdat is aangetoond dat investeren in meisjes de sleutel is voor duurzame armoedebestrijding.

Ook in het verslagjaar bleef Plan Nederland zich richten op de eerder gekozen thema's. Die thema's sluiten goed aan bij de nieuwe internationale themas ('areas of global distinctiveness'). Belangrijk blijft ons werk op het gebied van:

- Bescherming tegen geweld (kindhuwelijken, seksuele uitbuiting en tienerzwangerschappen bijvoorbeeld);
- Economische zekerheid en onderwijs, met name erop gericht om meisjes en jonge vrouwen geschoold te krijgen en voorbereid op de arbeidsmarkt;
- Water, sanitatie en hygiëne (waaronder hygiëne tijdens de menstruatie, wc's en watervoorzieningen bij scholen en toegang tot schoon water);
- Noodhulp;
- Voor de verdere ontwikkeling van het thema Economische zekerheid en onderwijs voor jongeren heeft Plan Nederland binnen Plan International een leidende rol gekregen.

Kennismanagement en beïnvloeding

Kennismanagement binnen de afdeling Internationale Programma's van Plan Nederland gebeurt op drie niveaus: individueel, voor de afdeling en thematisch. Op individueel niveau heeft iedere medewerker, conform individuele afspraken, de ruimte en verantwoordelijkheid te groeien. Een voorbeeld hiervan is de opleiding Humanitarian Response Simulation 2017 aan Harvard die de coördinator Noodhulp volgde. De nieuwe strategie van Plan International legt nog meer nadruk op het belang van gendergelijkheid in ons werk om een grotere bijdrage te kunnen leveren aan het verbeteren van gelijkheid voor meisjes en vrouwen. Ons doel is dat alle projecten en programma's gender transformatieve worden. Daarvoor kijken we ook naar capaciteitsontwikkeling in de eigen organisatie, zowel bij Plan Nederland als in de landenkantoren. Alle nieuwe medewerkers volgden de introductietraining 'Planning Gender Equality' zodat zij goed toegerust zijn om dat aspect in alle werkzaamheden en programma's toe te passen. Het uiteindelijke doel van Plan International is om de komende vijf jaar de kansen en rechten van honderd miljoen meisjes wereldwijd aantoonbaar te verbeteren.

3.3. Resultaten Particuliere fondsenwerving en behoud sponsors

Voor Plan Nederland is een sterk draagvlak onder het Nederlandse publiek van wezenlijk belang. Ruim 100.000 particuliere sponsors vergroten de onafhankelijkheid en de financiële stabiliteit van Plan Nederland. Plan Nederland heeft dan ook als doel om het aantal particuliere sponsors minstens te stabiliseren rond 100.000. Om die achterban te activeren voerde Plan Nederland ook afgelopen verslagjaar diverse communicatie- en fondsenwervende campagnes uit. Daarnaast werkten we aan het verstevigen van onze relatie met de bestaande sponsors.

Opvallend is dat nieuwe sponsors (met name jong volwassenen en jonge gezinnen) bereid zijn om ook eenmalig te doneren en om in actie te komen voor Plan Nederland. Tegelijkertijd blijft het lastig, in lijn met de ontwikkelingen in de markt, om nieuwe sponsors structureel aan Plan Nederland te binden. Daarom is de fondsenwervende strategie steeds meer opgeschoven in de richting van laagdrempelige contacten, vooral online en via social media. Denk aan het werven van leads, eenmalige donaties, sms-acties en petitities. Op deze manieren knoopte Plan Nederland contacten aan met 10.813 nieuwe relaties. Van hen werden er 385 uiteindelijk projectsponsor nadat Plan ze opnieuw had benaderd. Hieronder gaan we in op een aantal specifieke wervingsacties:

Schaatsen voor Water

Het resultaat van de bekende scholierenactie Schaatsen voor Water was lager dan gehoopt. Het aantal deelnemende scholen was lager dan begroot (72), net als het uiteindelijke resultaat van € 129.000. Bij bijna alle scholen werden gastlessen gegeven over WASH-projecten.

Cycle for Plan

Dit programma breidde verder uit. Naast twee reizen naar Vietnam vond er een eerste succesvolle reis plaats naar Zambia in november 2016, gevolgd door reizen in juli en augustus 2017. Ook werden in het verslagjaar Cycle for Plan-reizen voor november 2017 naar Nicaragua voorbereid. Daarmee biedt Plan

Nederland deze reizen nu aan in alle continenten. In totaal gingen in het verslagjaar 125 enthousiaste deelnemers mee op reis naar de verschillende landen. Samen zamelden zij via crowdfunding en ingenieuze sponsoracties € 592.000 in voor projecten tegen kindhuwelijken en tienerzwangerschappen.

GIRO555: Help Slachtoffers Hongersnood

In februari 2017 werd de ernst van de droogte en hongersnood in Zuid-Sudan, Nigeria, Kenia en Ethiopië steeds duidelijker. Plan Nederland startte een noodhulpactie die € 133.000 opleverde. In maart startte Giro555, waarvan Plan Nederland lid is, een nationale actie voor de slachtoffers van de hongersnood in de Hoorn van Afrika. Samen realiseerden we een opbrengst van € 35 miljoen, waarvan ruim € 2 miljoen door Plan Nederland wordt besteed aan noodhulp in Nigeria, Zuid-Sudan en Ethiopië.

3.3.1 Aandacht voor innovatie

De inkomsten uit de particuliere markt waren ook in het verslagjaar een uitdaging voor Plan Nederland. Plan investeerde daarom niet alleen in behoud en grotere betrokkenheid van de huidige sponsors, maar ook in innovatie en nieuwe ideeën om mensen te betrekken. Sociaal ondernemerschap is daar een onderdeel van. De volgende initiatieven zijn hiervan een mooi voorbeeld:

La League

Een voorbeeld van een innovatief initiatief in het verslagjaar is La League, dat in maart 2017 werd gelanceerd. Hiermee wil Plan Nederland zo veel mogelijk meisjes in Nederland en in de programmalanden Brazilië en Nicaragua laten voetballen, daarin gesteund door hun vaders. Voetbal draagt bij aan beweging en plezier voor meisjes, maar daarnaast ook aan hun eigenwaarde, kracht en vertrouwen. La League wordt mede gepromoot door Ronald de Boer en zijn dochter Demi, straatvoetbalster Rocky Hehakaja, rapper Yes-R en de bekende voetbalster Daphne Koster, en gesteund door Women Win en de Johan Cruyff Foundation. Plan Nederland speelde met dit initiatief op krachtige wijze in op de sterk groeiende populariteit van het meisjesvoetbal in Nederland.

Return to Sender

Met Return to Sender, de sociale onderneming van Katja Schuurman, bereikte Plan Nederland in het verslagjaar overeenstemming over samenwerking. Return to Sender is goed in het ontwikkelen van mooie producten samen met lokale producenten en steunt zo de plaatselijke economie. Door de samenwerking met Plan Nederland kan het bedrijf zich volledig richten op de contacten met de producenten en kan het de uitvoering van projecten in handen leggen van Plan Nederland. Return to Sender investeert een deel van de winst in specifiek voor dit bedrijf geselecteerde Plan-projecten gericht op beroepsopleidingen (Youth Economic Empowerment); te beginnen met twee projecten in Kenia en Nepal.

3.3.2. Resultaten Particuliere fondsenwerving en behoud in cijfers

	Totaal FY17 Werkelijk	Begroot	Vershil	Totaal FY16 Werkelijk
Aantal gesponsorde kinderen	59.838	59.139	1,2%	63.310
Aantal nieuw gesponsorde kinderen	869*	1.212	- 28,3%	1.029
Aantal kindsponsors	52.339	52.233	0,2%	56.408
Uitstroom kindsponsors >1 jaar cumulatief	6,3%	7,4%	- 14,9%	7,2%
Aantal structurele projectsponsorcontracten	40.598	37.676	7,8%	34.724
Aantal eenmalige projectsporsortransacties	17.741**	15.000	18,3%	10.818
Aantal nieuwe structurele projectsponsor contracten	14.414	14.220	1,3%	12.151
Uitstroom structurele projectsporsors > 1 jaar cumulatief	11,9%	12%	0%	11,4%
Inkomsten kindsponsoring	€ 17.265.000	€ 17.181.000	0%	€ 18.129.000
Inkomsten projectsporsoring	€ 3.446.000	€ 3.471.000	1%	€ 2.950.000
Eenmalige giften en acties	€ 1.239.000***	€ 2.105.000	- 43,4%	€ 1.065.000
Nalatenschappen	€ 1.346.000	€ 1.000.000	34,6%	€ 1.086.000

* 869 nieuwe kindsponsorcontracten geworven inclusief de sponsorkinderen van de Cycle for Plan-deelnemers, 756 exclusief Cycle for Plan.

** Aantallen eenmalige donaties/SMS-jes/webshopaankopen, inclusief de donaties voor Cycle for Plan via crowdfunding-platform Pifworld en inclusief de digitale donaties voor Schaatsen voor Water. Het geschatte aantal cash donaties voor Schaatsen voor Water is 8.000 in FY16 en FY17. Dit aantal cashdonaties is hier niet meegeteld.

*** Inkomsten eenmalige donaties inclusief inkomsten van nieuwe verdienmodellen (innovatieprojecten).

3.4. Resultaten Communicatie

Plan Nederland wil het publiek informeren over het werk dat we doen in ontwikkelingslanden, over de manier waarop we het aanpakken en over de resultaten die we boeken.

Daarnaast streeft Plan Nederland naar meer naamsbekendheid, een groot publieksvertrouwen en een sterkere reputatie. Daartoe voeren we tegen zo laag mogelijke kosten verschillende campagnes per jaar. Het vergroten van de zichtbaarheid is kostbaar. Plan Nederland houdt het budget hiervoor beperkt en kiest ervoor om zo veel mogelijk fondsen af te dragen aan programma's en projecten. Highlights wat betreft communicatiecampagnes in het afgelopen jaar waren:

Wereldmeisjesdag/#LoudAboutGirls

Onder dit motto vroeg Plan Nederland in oktober 2016, in de weken rondom Wereldmeisjesdag (11 oktober), aandacht voor kindhuwelijken vanwege de dramatische gevolgen voor meisjes. Doel van de campagne was een grotere bekendheid van het onderwerp en van Plan Nederland, net zoals het genereren van leads. De zangeressen Giovanca, Sabrina Starke, Elske DeWall en Krystl zetten zich in voor meisjes; met een speciale medley van hun favoriete girlpower songs stonden ze op NS-stations en waren ze te horen op Sky Radio, Radio Veronica, Spotify en op social media. Daarnaast is het internationale

rapport 'Counting the Invisible' overhandigd aan de Vaste Kamercommissie voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking en hebben leden van de Girls Rights Watch in lijn met de internationale acties rondom Wereldmeisjesdag belangrijke maatschappelijke functies voor een dag overgenomen. Via social media bereikten we bijna 10 miljoen mensen van wie 1,2 miljoen via onze eigen social mediakanalen.

Social media campagne tegen meisjesbesnijdenis

In februari 2017 voerden we een succesvolle campagne tegen meisjesbesnijdenis op social media. Het totale bereik van de opzienbarende campagnevideo van kunstenaar Mandy Smith was ruim 1,2 miljoen views. De video kreeg ruim 9.400 likes, shares en reacties.

Campagne 'Kinderen moeten geen kinderen krijgen' / #NoMommyToBe

Met de slogan 'Kinderen moeten geen kinderen krijgen' voerden we samen met actrice en regisseuse Sanne Vogel campagne tegen tienerzwangerschappen. Zij reisde met Plan naar het oosten van Zambia. 60 procent van de meisjes in het oosten van Zambia trouwt voor haar 18e en velen worden zwanger als ze zelf nog een kind zijn. Haar drie films over tienermoeders zijn in het kader van de campagne op Facebook en Instagram door meer dan 1 miljoen mensen in Nederland bekeken. Aangevuld met artikelen op de social media van de magazines Happinez en Psychologie een goede awarenesscampagne.

3.4.1. Naamsbekendheid en reputatie in cijfers

	Totaal FY17 Werkelijk	Begroot	Vershil	Totaal FY16 Werkelijk
Naamsbekendheid Plan bij algemeen publiek*				
Geholpen	33%	45%	-28%	38%
Bekendheid focus op meisjes	8%	10%	6%	13%
Publieksvertrouwen	40%	40%	39%	40%

* In het verslagjaar is geen onderzoek hiernaar gedaan. De meest recente meting heeft in oktober 2017 plaatsgevonden.

3.4.2. Hoe bereikt Plan haar doelgroepen?

Social media en de website www.plannederland.nl zijn de afgelopen jaren steeds belangrijker geworden voor de communicatie van Plan Nederland. Het websitebezoek is met ruim 15 procent gestegen ten opzichte van vorig jaar. Dit komt met name door het toegenomen aantal links in Facebookposts met verwijzingen naar artikelen en verhalen op de website en de intensieve webcare die we daar doen. Bovendien schoonden we ons Search Engine Advertising-account (SEA) aanzienlijk op waardoor we meer focus kregen op relevantie voor de bezoeker. Daardoor steeg de traffic naar de website, en ook het aantal kindsponsors via SEA nam toe.

Het aantal vrienden op Facebook is afgelopen jaar gestegen tot meer dan 96.000. Bovendien is de interactie sterk vergroot omdat Plan Nederland vragen snel beantwoordt en snel ingaat op reacties op uitlatingen.

Aantal bezoekers	Totaal FY17 Werkelijk	Begroot	Verschil	Totaal FY16 Werkelijk
Website				
Aantal bezoekers	599.885	500.000	+ 16,6%	454.229
Aantal unieke bezoekers	418.235	400.000	+ 4,4%	382.022
Social media				
Twitter (volgers)	21.546	25.000	-13,8%	21.593
Facebook (vrienden)	96.000	80.000	+20,7%	84.554
LinkedIn (contacten)	4.186	3.500	+ 19,6%	3.255
Girls first magazine				
Jaaroplage print	132.000	132.000	0%	127.000
Totaal online verstuurd	76.533	77.500	-1,3%	109.179
Waardering sponsors	7,5	n.v.t.	n.v.t.	7,8
Online nieuwsbrief (jaaroplage)				90.000
Kind- en projectsponsors	1.100	n.v.t.	n.v.t.	*
Zakelijke relaties	84.000	n.v.t.	n.v.t.	*
Geïnteresseerden	19.000	n.v.t.	n.v.t.	*
Jaarverslag				
Transparantie jaarverslag	N.v.t. Transparantprijs bestaat niet meer	3e bij Transparantprijs	n.v.t.	Geëindigd als 3e in de classering van de Transparantprijs

* In 2015-2016 is alleen de totale oplage gerapporteerd. In het verslagjaar is een uitsplitsing gemaakt naar doelgroep.

3.5. Resultaten Plan International

Plan Nederland is lid van Plan International, een internationale, humanitaire, kindgerichte ontwikkelingsorganisatie. Plan voert kindgerichte gemeenschapsprojecten uit in 52 landen in Afrika, Azië en Latijns-Amerika en komt wereldwijd op voor betere naleving van het VN-verdrag voor de Rechten van het Kind, met speciale aandacht voor gelijke rechten en kansen voor meisjes. Hieronder een impressie van de resultaten van Plan International.

Een impressie van de wereldwijde resultaten 2016-2017

Plan werkte in

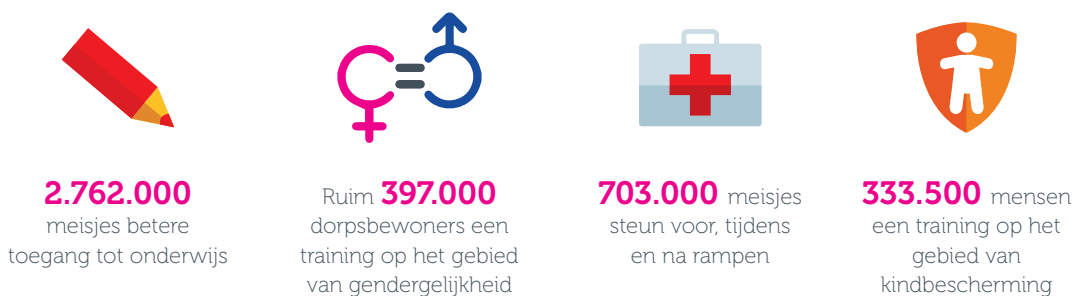

De totale inkomsten stegen van € 810 in 2015 naar **€ 850 miljoen** in 2016

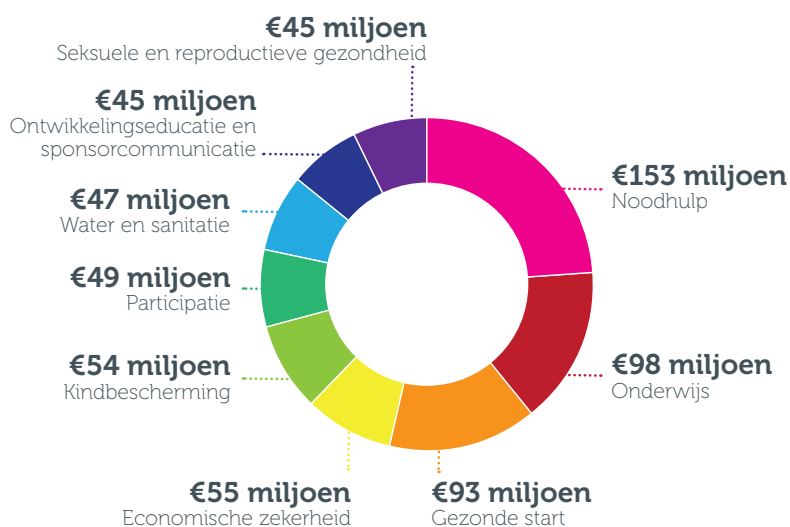

de totale uitgaven bedroegen **€ 839 miljoen**

Zo kregen bijvoorbeeld

Programma-uitgaven Plan International 2016-2017 per thema

Het jaarverslag van Plan International is te vinden op plan-international.org/annual-review-2017

3.6. Resultaatmeting

Inzicht in efficiëntie en effectiviteit van het werk van Plan Nederland is noodzakelijk om de kwaliteit van programma's te bewaken en te verbeteren. Bovendien is het onontbeerlijk om sponsors en donoren ter zake kundig te informeren over wat er is bereikt met de ter beschikking gestelde fondsen.

Plan heeft uitgebreide procedures en richtlijnen voor de opvolging van projecten en programma's. Deze zijn vastgelegd in het *Program Accountability and Learning System (PALS)*. Ook is er beleid ontwikkeld voor de borging van programmakwaliteit, met kwaliteitsstandaarden voor monitoring, evaluatie en onderzoek (MER) en een ethical check om de kans te minimaliseren dat belangen van kinderen op enigerlei wijze worden geschaad.

3.6.1. Theory of Change en de Sustainable Development Goals

Als opvolgers van de acht millenniumdoelen, die tot 2015 richting gaven aan wereldwijde ontwikkeling, hebben de Verenigde Naties in 2015 zeventien nieuwe ontwikkelingsdoelen (*Sustainable Development Goals, SDG's*) vastgesteld voor de periode tot 2030. De SDG's leggen de nadruk op de gemeenschappelijke verantwoordelijkheid van overheden en niet-gouvernementele organisaties (NGO's) wereldwijd en het belang van internationale samenwerking. Tien van de zeventien SDG's zijn voor Plan Nederland direct relevant.* SDG 5 - gendergelijkheid en empowerment van meisjes en vrouwen - is overkoepelend en geïntegreerd als doelstelling en werkwijze in elk van de vier thema's van Plan Nederland.

De theoretische logica voor het werk van Plan Nederland en hoe Plan Nederland bijdraagt aan de SDG's is vastgelegd in een veranderingstheorie (*Theory of Change*). Op basis van deze *Theory of Change* ontwikkelde Plan Nederland een resultaatframework om meer richting te geven aan de inhoud en doelstellingen van projecten en programma's. Dit framework onderscheidt vier thema's: Bescherming tegen Geweld, Onderwijs en Economische Zekerheid, Water, Sanitatie en Hygiëne en Noodhulp. Bovendien worden groepen *Agents of Change* onderscheiden: kinderen en jongeren, hun gemeenschappen, gemeenschapsorganisaties en NGO's, dienstverleners zoals leraren, artsen enzovoort, wet- en regelgevers en private ondernemingen (inclusief kleinschalige bedrijvigheid).

3.6.2. IATI-rapportage

Transparantie van goededoelenorganisaties en heldere verantwoording over de efficiëntie en effectiviteit van de besteding van gelden is een grote maatschappelijke behoefte. Als bekend is welke organisaties in welk deel van de wereld welke programma's uitvoeren, kan synergie tussen programma's immers beter worden gerealiseerd. IATI, het *International Aid Transparency Initiative*, biedt een kader en standaard voor het tijdig en uitgebreid publiceren van informatie over de resultaten van ontwikkelingssamenwerking. Plan Nederland publiceert ieder kwartaal in IATI de gegevens van de programma's en projecten die deel

* Het bestrijden van armoede en honger (SDG 1 en 2). Gezondheid en onderwijs voor iedereen (SDG 3 en 4). Gendergelijkheid en empowerment van meisjes en vrouwen (SDG 5). Water en sanitatie voor iedereen (SDG 6). Fatsoenlijk werk voor iedereen, vrij van uitbuiting (SDG 8). Het opbouwen van duurzame en weerbare gemeenschappen (SDG 11). Vrede en veiligheid voor iedereen (SDG 16). Internationale samenwerking voor een betere wereld (SDG 17).

uitmaken van de strategische partnerschappen met het Ministerie van Buitenlandse Zaken. Deze gegevens kunnen via het dashboard van het Ministerie per project worden ingezien. Plan Nederland publiceerde in het verslagjaar de tweede IATI-rapportage over de volgende alliantieprogramma's: Yes I Do, Girls Advocacy Alliance, Down to Zero, Vrouwen, Vrede en Veiligheid en de Giro555-projecten. De komende jaren zal Plan Nederland de IATI-publicaties verder uitbreiden met programma's en projecten gefinancierd uit andere bronnen. Ook wordt de informatie uit IATI gelinkt aan de website van Plan Nederland.

4. In contact

4. In contact

Plan Nederland vindt het contact met en de betrokkenheid van alle belanghebbenden belangrijk. Daarnaast hecht de organisatie er waarde aan om transparant verantwoording af te leggen over inkomsten en bestedingen. Plan Nederland gebruikt hiervoor een mix van communicatiemiddelen, online en offline. Om zoveel mogelijk maatwerk te leveren voor de verschillende doelgroepen, peilt Plan Nederland de informatiebehoefte, onder meer met periodieke lezersonderzoeken, het monitoren van online klikgedrag en het meten van klanttevredenheid; en natuurlijk in de vele persoonlijke contacten die de medewerkers van Plan Nederland gepland en ongepland hebben met donateurs, vrijwilligers en anderen die het werk van Plan Nederland steunen.

De belangrijkste communicatiedoelstellingen van Plan Nederland zijn:

- Impact laten zien van het werk;
- Informeren van de verschillende doelgroepen over doel, activiteiten en resultaten van (het werk van) Plan;
- Betrekken van sponsors en potentiële sponsors bij het werk van Plan voor meisjes en jongens in ontwikkelingslanden;
- Verantwoording afleggen.

Ieder jaar legt Plan Nederland in het jaarplan vast of, en zo ja hoe, de verwachtingen van specifieke groepen klanten en belanghebbenden nader onderzocht worden. Dit onderzoek naar verwachtingen en tevredenheid vindt plaats op basis van databaseanalyse, surveys, evaluaties en impact- en contextanalyses. Plan Nederland zorgt ervoor dat de verwachtingen van belanghebbenden en mogelijke veranderingen daarin voldoende in beeld blijven.

4.1. Wie zijn de partners?

Zonder partners kan Plan Nederland niets betekenen voor meisjes en jongens in ontwikkelingslanden. Armoede, uitsluiting, discriminatie en rechteloosheid zijn mondiale problemen die effectiever aangepakt kunnen worden als maatschappelijke organisaties, politiek en het bedrijfsleven de krachten bundelen. De bijdragen van particuliere sponsors, de corporate partners, de Postcode Loterij, de Nederlandse overheid, de Europese Unie en andere institutionele donoren zijn onmisbaar voor succesvolle projecten. Plan Nederland vindt het daarom zo belangrijk om met al deze partijen op het snijvlak van filantropie, corporate social responsibility en bedrijfsbelang samen te werken aan een duurzame toekomst voor meisjes en jongens in ontwikkelingslanden.

4.1.1. Particuliere sponsors

Ze zijn van oudsher de ruggengraat van Plan, ook in Nederland: de vele duizenden particuliere sponsors die persoonlijk betrokken zijn en vaak jaren bijdragen aan een beter leven voor meisjes en jongens in ontwikkelingslanden. Als kindsponsor, als sponsor van een project of met een eenmalige donatie. In augustus/ september 2016 deed Plan Nederland onderzoek onder ruim 600 kind- en projectsponsors naar de houding ten opzichte van en hun mening over de organisatie. 84 procent van de kindsponsors en 78 procent van de projectsponsors bleek tevreden. Ook de werkwijze van Plan Nederland (samenwerking met kinderen en jongeren, families, overheden en collegaorganisaties bij projecten) werd goed beoordeeld door beide groepen. Het imago van Plan Nederland is in de ogen van deze groep prima: de organisatie spreekt aan, is betrouwbaar, heeft een duidelijk herkenbaar ideaal en is sympathiek, vindt men. Wel zijn de sponsors van mening dat Plan Nederland meer in de media zou mogen zijn. Ook is er nog ruimte voor Plan om de kennis van sponsors over de inhoud van programma's en projecten te verhogen.

Los van periodiek klanttevredenheidsonderzoek werd in het verslagjaar een groot aantal vragen en opmerkingen van sponsors via diverse kanalen beantwoord. Plan registreert vragen en opmerkingen van sponsors als klacht wanneer de dienstverlening van Plan anders is dan de sponsor had verwacht, ook als de sponsor dit zelf niet als klacht ervaart. Op basis van deze definitie waren er in het verslagjaar 1.204 klachten die te maken hadden met een opzegging, 225 klachten in het kader van werving en 153 klachten in verband met de website. Komend jaar wil Plan Nederland nog beter sturen op gedetailleerde registratie van klachten zodat we feedback van sponsors gericht kunnen benutten.

4.1.2. De ambassadeurs

Plan Nederland is trots op de samenwerking met haar ambassadeurs onder wie Giovanca, Tess Milne en Annamarie Thomas en met andere bekende Nederlanders. Zij zetten zich vol enthousiasme in voor kinderen in ontwikkelingslanden en gelijke rechten en kansen voor meisjes en zorgen ervoor dat het werk van Plan bekend wordt bij een groot publiek. Zo brachten Annamarie Thomas en Jan Bos hun sportieve enthousiasme, zoals in voorgaande jaren, ook in 2016 weer over op honderden schoolkinderen tijdens de actie Schaatsen voor Water. Op Wereldmeisjesdag zetten Giovanca, Sabrina Starke, Elske DeWall en Krystl zich met prachtige optredens in voor meisjes en tegen kindhuwelijken. Ook Niels Geusebroek riep radioluisteraars op om op skyradio.nl hun steun te betuigen voor de campagne. Ex-profvoetballer Ronald de Boer bezocht in het kader van La League, een initiatief van Plan Nederland om zo veel mogelijk meisjes te laten voetballen, samen met zijn dochter Demi de stad Codó in het arme noordoosten van Brazilië. Straatvoetbalheldin Rocky Hehakaja en rapper Yes-R selecteerden de beste voetbalsters in het kader van dit meisjesvoetbalinitiatief. Actrice en regisseuse Sanne Vogel reisde met Plan naar Zambia en maakte daar documentaires van meisjes die op minderjarige leeftijd ongewild moeder worden.

4.1.3. Het bedrijfsleven

Plan Nederland werkt samen met verschillende bedrijven om meer impact te realiseren en om bedrijven te betrekken bij het werk van Plan voor meisjes en jonge vrouwen. Een van onze belangrijkste partners is Accenture met wie Plan wereldwijd samenwerkt in verschillende programma's op het gebied van jongerenwerkgelegenheid (YEE). In het verslagjaar is een nieuw driejarig programma ontwikkeld op het gebied van werkgelegenheid dat, na goedkeuring, in Indonesië en de Filipijnen uitgevoerd zal worden. Andere bedrijven waarmee Plan binnen YEE in Azië en Latijns-Amerika samenwerkte en -werkt zijn AKZO Nobel, B&T, de GSRD Foundation en de TUI Care Foundation. ASN Bank steunde een programma in Nepal om kinderarbeid volledig uit te bannen. Nieuw in het verslagjaar was ook de samenwerking met DLA Piper, die Plan pro bono voorziet van juridisch advies op verschillende vlakken.

4.1.4. De Postcode Loterij

Plan Nederland werkt al jaren samen met de Postcode Loterij. In het verslagjaar is de samenwerking geëvalueerd. Op basis daarvan besloot de Postcode Loterij in september 2017 om de overeenkomst met Plan Nederland opnieuw voor vijf jaar te verlengen. De vaste jaarlijkse bijdrage van de Postcode Loterij betekent veel voor Plan Nederland: er worden projecten in ontwikkelingslanden en campagnes in Nederland (deels) mee gefinancierd zoals het La League evenement op 2 september 2017 in het Olympisch Stadion.

4.1.5. De overheid, de EU en andere institutionele donoren

Plan Nederland heeft een aantal grote programma's die worden gefinancierd door het Ministerie van Buitenlandse Zaken, waarvan sommige in partnerschap worden uitgevoerd. Plan Nederland werkte in het verslagjaar bovendien intensief samen met de Wash Alliance International en SNV om een nieuw programma rondom het thema Water, sanitatie en hygiëne (WASH) te ontwikkelen. Het vijfjarige programma werd eind van het verslagjaar goedgekeurd. In het verslagjaar zijn nog twee programma's goedgekeurd die met steun van het Ministerie van Buitenlandse Zaken worden uitgevoerd: het programma voor Vrede, Vrouwen en Veiligheid in Zuid-Sudan en een programma in Ethiopië in het kader van Addressing Root Causes (ARC). Op het gebied van noodhulp werkt Plan in de Dutch Relief Alliance samen met andere organisaties die noodhulp verstrekken. Met fondsen van het Ministerie van Buitenlandse Zaken wordt gewerkt in landen waar acute crisis is of waar voortslepende crises de bevolking in gevaar brengen.

Plan Nederland onderhoudt samen met de kantoren van Plan in ontwikkelingslanden goede relaties met Nederlandse ambassades. In Ethiopië, en sinds kort ook in China, voeren de lokale Plankantoren programma's uit die (mede) gefinancierd worden door de Nederlandse ambassades in deze landen. Ook de Europese Commissie financiert sinds lange tijd programma's van Plan Nederland in diverse landen. In het afgelopen jaar heeft Plan Nederland een vijfjarencontract gesloten met het EU Trust Fund voor de Hoorn van Afrika. Ook UNICEF, UNFPA en andere institutionele donoren financieren via Plan Nederland programma's van Plan.

4.2. Allianties en samenwerkingsverbanden

Plan Nederland heeft met een aantal strategische partners een samenwerkingsverband (alliantie), gebaseerd op een gemeenschappelijk doel. Door expertise te bundelen, kunnen de doelgroepen in de programmalanden beter worden gesteund. Plan Nederland werkte in het verslagjaar in de volgende samenwerkingsverbanden:

Girls Advocacy Alliance

zie voor meer informatie onder 3.2.

Yes I Do-alliantie

zie voor meer informatie onder 3.2.

Down-to-Zero-alliantie

zie voor meer informatie onder 3.2.

Girls Not Brides: samen tegen kindhuwelijken

Girls Not Brides is een mondiaal samenwerkingsplatform met meer dan achthonderd niet-gouvernementele organisaties (NGO's) die als gezamenlijk doel hebben om kindhuwelijken in de wereld te stoppen zodat meisjes zich optimaal kunnen ontwikkelen. Girls Not Brides is opgericht door 'The Elders', een groep onafhankelijke mondiale leiders actief op het gebied van vrede en mensenrechten. In november 2016 werd Girls Not Brides Nederland opgericht; een platform voor Nederlandse organisaties en allianties om hun kennis op dit gebied te delen en gezamenlijk hun stem te laten horen. Plan Nederland participeert in dit platform.

Samenwerkende Hulp Organisaties (SHO) – Giro555

zie voor meer informatie onder 3.2.

Dutch Relief Alliance (DRA)

Plan Nederland is lid van de DRA. De DRA is een consortium van veertien NGO's, dat gefinancierd wordt door het Ministerie van Buitenlandse Zaken als onderdeel van het Disaster Relief Fund. Plan Nederland nam in 2016 deel aan de volgende interventies:

- Response Zuid-Sudan 2 en 3 (langdurig conflict)
- Ethiopië 2 (effecten El Niño)
- Zimbabwe 2 en 3 (effecten El Niño)
- CAR 2 en 3 (langdurig conflict)
- Nigeria 3 (langdurig conflict en droogte)

Plan richt zich in deze samenwerkingen op verschillende thema's waaronder Bescherming, Water, sanitatie en hygiëne (WASH), ondervoeding en voedselzekerheid.

Door de intensieve samenwerking en coördinatie worden programma's snel, efficiënt en effectief uitgevoerd, wat ten goede komt aan degenen die het nodig hebben, met speciale aandacht voor meisjes.

5. De organisatie

5. De organisatie

5.1. Organisatiestructuur

In de organisatie van de Stichting Plan Nederland is er statutair onderscheid tussen besturen en toezicht-houden. De directie is belast met het besturen van de organisatie, terwijl de Raad van Toezicht goedkeuring verleent voor het mandaat van de directie en toezicht houdt op het beleid en de algemene gang van zaken. Plan Nederland heeft ook een Raad van Advies. Deze adviseert de directie en de Raad van Toezicht gevraagd en ongevraagd over bijvoorbeeld programma's, ontwikkelingen in de markt of relaties met bedrijven.

5.2. De medewerkers

Gemiddeld had Plan Nederland in het verslagjaar 84,3 FTE aan arbeidsplaatsen. Dat komt overeen met een gemiddelde (over het hele verslagjaar) van 94,2 medewerkers. Het betreft gemiddeld 54,6% fulltime en 45,4% parttime medewerkers. De verhouding vrouwelijke en mannelijke medewerkers is gemiddeld 72% versus 28%. De gemiddelde leeftijd van de vrouwen was 41 jaar, die van de mannen 48.

In het najaar van 2016 richtte Plan Nederland de marketingorganisatie opnieuw in met nog meer focus op binding van sponsors via social en andere online media. Er werd een Klant Contact Center ingericht van waaruit een groep collega's off- en online contact met sponsors onderhoudt. Verder maakten we een start met het actualiseren van het Safety & Securitybeleid, zodat medewerkers en de organisatie beter toegerust zijn op de steeds veranderende veiligheidsomstandigheden in de programmalanden. In het najaar van 2017 krijgen alle medewerkers hiervoor een training.

Doordat Plan Nederland in het verslagjaar met succes financiering voor meerdere programma's verkreeg, is er voor het beheer van deze programma's extra personeel geworven. Ook is er voor verslagjaar 2017-2018 weer een medewerkertevredenheidsonderzoek gepland.

5.3. De vrijwilligers

Plan Nederland kon dit verslagjaar rekenen op de inzet van ruim tweehonderd vrijwilligers, die een belangrijke bijdrage leveren aan de activiteiten in Nederland, bijvoorbeeld in het kader van bewustwording, fondsenwerving en ondersteuning van acties als Schaatsen voor Water. Op basis van de evaluatie in verslagjaar 2016 formuleerde Plan Nederland in het vorige verslagjaar nieuw vrijwilligersbeleid. De nadruk is komen te liggen op flexibel en projectmatig vrijwilligerswerk. Het is sinds boekjaar 2017 mogelijk om je als vrijwilliger zowel in teamverband als op individuele basis in te zetten: voor een specifiek Plan-project, als vertaler, om gastles te geven op scholen of zelf fondsenwervende acties te organiseren. Eenmalig of structureel. Om de vrijwilligers te ondersteunen is een inspiratiegids samengesteld met voorbeelden van fondsenwervende activiteiten die in het verleden succesvol zijn gebleken. De vrijwilligers hebben bovendien een gezamenlijke Facebook-groep. In het verslagjaar is gestart met een onderzoek naar mogelijkheden voor online fondsenwerving door vrijwilligers. De resultaten en uitvoering vinden plaats in verslagjaar 2018.

5.4. De ondernemingsraad

De ondernemingsraad (OR) van Plan Nederland bestaat uit vijf leden en vergaderde in het verslagjaar twee keer per maand alleen en eens per zes weken met de directie en de HR-adviseur. De OR bracht aan het begin van het verslagjaar advies uit over de aangekondigde herinrichting van het cluster CMS (Communicatie, Marketing en Sponsoring) als ook over de inrichting van Human Resources (HR) en de gevolgen daarvan. Daarnaast zag de OR onder andere toe op de implementatie van de herinrichting, op verschillende Arbo-zaken en de keuze van een bedrijfsarts en een vertrouwenspersoon.

6. Risico's en onzekerheden managen

6. Risico's en onzekerheden managen

Plan heeft een risicobeleid om de kans op fouten zo klein mogelijk te maken, alert en proactief te zijn op mogelijke risico's, mogelijke zwaktes van de organisatie te monitoren en bij te sturen en zo het afbreukrisico zo klein mogelijk te maken.

6.1. Bescherming van kinderen - Gedragscode Kindbescherming

Plan conformeert zich bij de bestrijding van schendingen van kinderrechten aan de richtlijnen van het Sphere Project (Minimum Standards in Disaster Response) en Do No Harm (het voorkomen van negatieve gevolgen van conflictsituaties voor kinderen). In de eigen bedrijfsvoering hanteert Plan wereldwijd de Child Protection Policy. Alle medewerkers en iedereen die op enigerlei wijze aan Plan Nederland is verbonden – onder wie vrijwilligers, sponsors die hun sponsorkind gaan bezoeken, journalisten of fotografen die naar het veld gaan om verslag te doen van Plan-projecten - zijn gehouden aan deze gedragscode en moeten deze ondertekenen. Wie bij of voor Plan Nederland wil werken, moet een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) van de gemeente overleggen. Dit geldt ook voor iedereen die met of namens Plan Nederland projecten bezoekt in ontwikkelingslanden.

6.2. Reputatierisico's

Imagoschade is een groot risico voor een fondsenwervende organisatie als Plan Nederland. Om dit risico zo klein mogelijk te maken, heeft Plan Nederland een calamiteiten- en communicatieplan.

6.3. Operationele en veiligheidsrisico's

Plan's wereldwijde Safety & Securitybeleid beperkt de onvermijdelijke veiligheidsrisico's van medewerkers en bezoekers die in het kader van hun werk naar programmalanden van Plan reizen. Medewerkers van Plan Nederland krijgen een Safety & Securitytraining, die hen beter in staat stelt om te gaan met ongewone situaties in ontwikkelingslanden. In het verslagjaar begon Plan Nederland met een beleidsaanpassing samen met het Centre for Safety and Development om de veiligheid van reizende collega's verder te verbeteren.

6.4. Voorkomen van calamiteiten in de bedrijfsvoering

Om de continuïteit van de bedrijfsvoering te garanderen, bijvoorbeeld bij brand, bij het uitvallen van de elektriciteit of het niet kunnen innen van sponsorgelden, is een crisismanagementprocedure vastgelegd.

6.5. Financiële risico's

Ieder kwartaal stellen het managementteam en de leidinggevenden van Plan Nederland een management-rapportage op en kijken naar de belangrijke risico's en kansen. Op basis daarvan worden eventuele aanpassingen in de financiële planning gemaakt. Om te grote afhankelijkheid van één inkomstenbron te voorkomen, streeft Plan Nederland naar een zo groot mogelijke spreiding van inkomstenbronnen.

6.6. Anticorruptie, fraude en integriteit

Plan Nederland voert een zerotolerancebeleid tegen fraude. Bij vermoedens van oneigenlijk gebruik van financiële middelen volgt Plan Nederland de procedures die door Plan International zijn vastgelegd in de Anti Fraud and Anti Corruption Policy en het Field Operations Book: Reporting Fraud. In het verslagjaar kreeg Plan International te maken met een fraudegeval. Uit een onderzoek van Plan International is gebleken dat er van april 2013 tot en met december 2015 fraude is gepleegd bij Plan Sierra Leone. Na ontdekking deed Plan Sierra Leone direct aangifte en startte een onderzoek dat daarna is voortgezet door de Global Assurance unit van Plan International. De betrokken personen zijn inmiddels ontslagen en vervolgens strafrechtelijk aangeklaagd. Plan doet er alles aan om het geld terug te vorderen.

De betrokken donoren van Plan Nederland (Europese Unie en kindsponsors) zijn geïnformeerd. Bij de EU-subsidie gaat het om een fraudebedrag van € 34.452; bij de sponsors van een kind in Sierra Leone ging het om een totaalbedrag van € 7.525.

6.7. Contractuele verplichtingen

Om juridische risico's voortvloeiend uit contractuele verplichtingen tot een minimum te beperken, werkt Plan Nederland zoveel mogelijk met standaardcontracten en algemene inkoopvoorwaarden. Contracten met een waarde hoger dan € 25.000 of met een relatief hoog risicoprofiel worden extern juridisch getoetst.

7. Governance

7. Governance

Om continuïteit in de bedrijfsvoering te bewaken, streeft Plan Nederland naar operationele effectiviteit en efficiëntie, een gedifferentieerd inkomstenmodel en een duurzame bedrijfsvoering. Plan Nederland is lid van Goede Doelen Nederland (GDN - voorheen de Vereniging van Fondsenwervende Instellingen - VFI) en houdt zich bij de fondsenwerving aan de gedragscodes van GDN. Deze zijn gestoeld op de basiswaarden respect, openheid, betrouwbaarheid en kwaliteit. Plan Nederland is tevens lid van Partos, de Nederlandse branchevereniging voor internationale samenwerking. Partos behartigt de belangen van 120 particuliere Nederlandse ontwikkelingsorganisaties en ondersteunt de leden met activiteiten op het gebied van kwaliteit, innovatie, beeldvorming, visieontwikkeling en de relatie met andere spelers zoals de overheid, het bedrijfsleven en particuliere initiatieven.

7.1. CBF-Keur

De bedrijfsvoering van Plan Nederland voldoet aan de Code voor Goed Bestuur, conform de richtlijnen van de Commissie Wijffels uit 2005, die sinds 2008 vervlochten zijn met het reglement van het Centraal Bureau Fondsenwerving (CBF). Als drager van het CBF-Keur sinds 1998 hanteert Plan Nederland bij de fondsenwerving ook de gedragscode van het CBF. Sinds 1 juli 2016 voldoet Plan Nederland aan de nieuwe erkenningsvoorwaarden van het CBF. Belanghebbenden weten daardoor zeker dat erkende organisaties zich houden aan heldere spelregels. Erkende organisaties communiceren daarover transparant en begrijpelijk.

7.2. Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI)

Plan Nederland beschikt sinds de invoering in januari 2008 over een ANBI-verklaring, die garandeert dat de Belastingdienst Plan Nederland erkent als Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI). Dit biedt fiscale voordelen voor zowel sponsors als Plan Nederland.

7.3. Kwaliteitsmanagementsysteem

Plan Nederland is sinds februari 2006 ISO:9001-2008-gecertificeerd en sinds december 2014 gecertificeerd voor de sectorspecifieke norm Partos 9001. In verband met de herziening van de ISO:9001-2008 norm naar de norm ISO:9001-2015 is Plan Nederland in mei 2017 geaudit op basis van deze nieuwe norm. Plan Nederland voldeed hierbij aan deze nieuwe norm en is dus sinds mei 2017 ISO:9001-2015 gecertificeerd.

8. Maatschappelijke aspecten van ondernemen

8. Maatschappelijke aspecten van ondernemen

De aarde wordt ernstig bedreigd door factoren als bevolkingsgroei, uitputting van hulpbronnen, consumptiepatronen, armoede en klimaatverandering. De gevolgen daarvan hebben vooral impact in ontwikkelingslanden, waar natuurrampen steeds vaker voorkomen. Dit heeft ingrijpende gevolgen voor de kinderen en families voor wie Plan werkt, en ondermijnt de programma's en projecten om hen te steunen.

Een van de uitgangspunten in het werk van Plan Nederland is dan ook ecologische duurzaamheid. Plan International heeft al in 1996 vastgelegd dat Plan in alle programma's gelijkwaardige en duurzame toegang tot en gebruik van natuurlijke bronnen bevordert.

Plan Nederland levert daarom naar vermogen een bijdrage aan de oplossing door:

1. Bedrijfsvoering met een zo laag mogelijke CO₂-uitstoot en volledige compensatie van de resterende uitstoot;
2. De ontwikkeling van gecertificeerde klimaatadaptatie- en mitigatieprojecten in samenwerking met andere Plan-kantoren.

8.1. Ecologische duurzaamheid in de praktijk

- Plan Nederland gebruikt sinds 2015 100 procent FSC-papier.
- Plan Nederland gebruikt sinds 2015 groene stroom.
- Plan Nederland heeft zich gecommitteerd om de resterende CO₂-uitstoot volledig te compenseren. Dit realiseert Plan Nederland via de Climate Neutral Group en GreenSeat.

8.2. Noodsituaties

In Plan's strategie voor noodsituaties uit 2009 staat onder andere: 'De programma's van Plan dragen ertoe bij dat gemeenschappen weerstand kunnen bieden aan natuurrampen, degradatie van het milieu en conflictsituaties.' Plan is medeondertekenaar van het INGO-Accountability Charter, dat Plan verplicht om 'internationale en nationale wetgeving voor de mensenrechten, bescherming van het ecosysteem, duurzame ontwikkeling en ander openbaar goed te ondersteunen'.

8.3. Diversiteit

Plan Nederland streeft naar zo groot mogelijke diversiteit van de medewerkers en moedigt maatschappelijke betrokkenheid bij de doelstellingen van Plan aan bij medewerkers, vrijwilligers, corporate partners en leveranciers. In de praktijk blijft het moeilijk een evenredig aantal vrouwelijke en mannelijke medewerkers te werven, omdat er meer vrouwen dan mannen solliciteren.

9. Blik op 2018 en verder

9. Blik op 2018 en verder

Alle plannen voor verslagjaar 2018 zijn gericht op de hoofddoelstelling: een betere situatie voor meisjes wereldwijd, met accent op adolescente meisjes, en met focus op veertien kernlanden. Een brede en stabiele inkomstenbasis, focus op resultaat, flexibiliteit, het vermogen te leren en een transparante en duurzame bedrijfsvoering dragen daaraan bij.

- Impact van alle inhoudelijke programma's in de veertien kernprogrammalanden op empowerment van meisjes en gendergelijkheid staat voorop bij alle activiteiten. De thematische focus gaat uit naar het verminderen van kindhuwelijken, meisjesbesnijdenis, tienerzwangerschappen en kinderhandel. Daarnaast naar het bevorderen van economische participatie van jongeren, vooral adolescente meisjes en jonge vrouwen. Op het gebied van Water, sanitatie en hygiëne (WASH) richt Plan Nederland zich op meer toegang tot duurzame WASH-voorzieningen. Specifieke aandacht wordt besteed aan de betrokkenheid van meisjes en jonge vrouwen bij besluitvorming rondom en implementatie van de huidige Community Led Total Sanitation programma's. Plan Nederland blijft bovendien actief op het gebied van noodhulp, waarbij de focus op genderrelaties verder wordt uitgewerkt.
- Inkomstendiversificatie blijft een belangrijke pijler om bovenstaande te bereiken. Plan Nederland gaat in het komende boekjaar de relaties met bestaande institutionele en corporate partners versterken en nieuwe mogelijkheden met hen benutten. Tegelijkertijd gaat de organisatie ook nieuwe institutionele en corporate partners opzoeken. Plan Nederland gaat bovendien lobbyen richting overheid voor jeugd- en gendervriendelijk arbeidsbeleid en ziet de corporate sector als cruciale partner om kansen aan jongeren te bieden op de arbeidsmarkt.
- Op het gebied van marketing blijft Plan Nederland uitgebreid aandacht besteden aan bestaande sponsors. Een van de doelstellingen is meer communicatie op maat. Ook zullen we sponsoravonden en sponsorreizen blijven organiseren. Daarnaast zet Plan Nederland wederom in op de uitbreiding van het aantal sponsors. Zo worden de challenges (Cycle for Plan) uitgebreid naar alle werelddelen.
- Om de bekendheid van Plan Nederland nog verder uit te breiden wordt één grote massamediale campagne gevoerd met uitingen in meerdere kanalen. Daarnaast houdt Plan Nederland in het verslagjaar wederom de landelijke scholierenactie Schaatsen voor Water en blijft ook Wereldmeisjesdag een moment om de aandacht van het publiek te trekken.
- Plan Nederland blijft in het komende boekjaar actief op het gebied van innovatie en business development. Samen met Plan International heeft de organisatie een prachtig netwerk en kennis opgebouwd die een goede basis zijn voor sociale marketingconcepten die op termijn moeten bijdragen aan de inkomsten van de organisatie.